dustasid peamiselt ühe- kuni kahepoognased ladinakeelsed disputatsioonid ning akadeemilised peokõned ja saksakeelsed kiidukõned Rootsi võitude puhul Põhjasõjas. Ta trükkis Pärnus ka ajalehte 1700. a. Enese majandusliku seisundi parandamiseks kavatsetud lõunaeesti-murdeliste raamatute kirjastamisele leidis B. ülikoolilt toetavat suhtumist, kuid kindralkub. J. J. Hastfer (vt.) 1693 ja kuningas Karl XI (vt.) 1694 ei võimaldanud nende kirjastamist, et mitte kahju tuua superintendent J. Fischer'ile (vt. ka *Suppl.*) 1675 antud privileegile. Olukord ei muutunud B-i kasuks ka Fischer'i lahkumise järel Saksamaale 1699, hoolimata uue kindralkub. E. Dahlberg'i (vt.) toetusest, ning Riia jäi edaspidigi raamatute levitamise keskuseks Lõuna-Eesti jaoks.

F. Puksov, Tartu ja Tartu-Pärnu rootsiaegse ülikooli trükikoda (1932); W. Stieda, Entwickelung des Buchgewerbes in Dorpat (Archiv für Geschichte des deutschen Buchhandels VII, 1882). *F. P.*

BRENNER, Friedrich Christian August, muusikategelane, sünd. 2. VI 1815 ukj. Saksamaal Eislebenis, asus 1836 Tartu eramuusikaõpetajaks, oli 1839—78 Tartu ülikooli muusikaõpetajaks (muusikadirektoriks) ja ühtlasi 1856—65 õpetajateseminari laulu- ja muusikaõpetajaks. Siirdunud 1893 tagasi Saksamaale, suri ta 11. XI 1898 ukj. Münchenis. — B. andis välja ühes F. A. W. Hollmann'iga (vt.) vaimulikkude ja ilmlikkude laulude kogu „Laulu vara" (Tartu, I, 1877; II, 1880; III, 1884), avaldas peale selle ms. saksa tekstiga koraaliraamatu gümnaasiumidele (1862), kirikule, koolile ja kodule (1861; 2. tr. 1872); ta on komponeerinud motette, kantaate ja vaimulikke ning ilmlikke laule. B. on mõjustanud kaudselt rütmilise koraali edendamist. Energilise ja osava laulukoori- ning orkestrijuhina ja õpetajana on ta nimetamisväärselt arendanud muusikaelu Tartus ja selle ümbruses.

E. Arro, Geschichte der estnischen Musik (1933), lk. 52—55; Tartu õpetajate seminar 1828—1928 (1929); Andmed H. Doebner'ilt (Berliinis) ja Tartu ülikooli arhiivist ERKA-s; A. Kasemets, Eesti muusika arenemislugu (1937); H. Lange, Das Erste Dorpatsche Lehrer-Seminar (1890), lk. 182. *A. L-e; J. O.*

* **BRENNSOHN, Isidorus,** arst, elas a-st 1907 Riias, suri seals. 31. XII 1928 ukj.

BRIGITTA, vt. KONSA.

BRJANTSEV, vt. ARSENI.

* **BRUININGK, Gottfried Robert Hermann v.,** parun, ajaloolane, sünd. 26. VIII 1849 vkj., surn. 30. (31?) V 1927 ukj. Riias.

„Ajalooline Ajakiri" 1927, nr. 3 (O. Freymuth); Mitt. 24 (1928), lk. 6—30, 30—39 (B. Hollander, A. v. Tobien).

BRÜCKER, vt. SILLA HINDREK.

***BUCCIUS (Bucki), Wilhelm,** jesuiit, teotses mõnda aega ka Tartu jesuiitide kolleegiumis. B-t peetakse ühe eestikeelse käsiraamatu autoriks, ent andmed selle küsimuse kohta on ebakindlad. Küll aga on kindlasti teada, et Ph. Alegambe'i (kellele on toetunud mõned autorid) poolt mainitud, B-le omistatud teos *Institutiones oestonicae catholicae videl. catechismus, ceremoniae ecclesiasticae, quaestiones de omnibus festis anni hymni et cantiones sacrae per quemdam e S. J. Sacerdotem in lucem editae* on ilmunud Braunsbergis G. Schönfels'i trükikojas 1623 (mitte 1622) anonüümselt. Allikas, kus K. Estreicher nähtavasti G. Jocher'i järgi avaldab mainitud teose tiitli täpseimal, eespool-tsiteeritud kujul, on märgitud selle teose autoriks G. Elger; see oletus on muidugi vähe tõenäone.

K. Estreicher, Bibliografia Polska XIII (= Część III, Tom II), (1894). *O. F.*

BUCHHOLTZ, Alexander, balti-saksa ajaloolane, publitsist, sünd. 17. XI 1851 vkj. Riias koolidirektor dr. August B-i pojana, õppis 1871—75 Tartu ülikoolis õigusteadust ja ajalugu, oli a-st 1875 „Rigasche Zeitung'i" kaastoimetaja, ühtlasi 1878—81 „Rigasche Stadtblätter'i" toimetaja ja 1880—89 „Rigasche Zeitung'i" peatoimetaja; ta oli 1889 Riia Aj. ja Muins. S-i esimees. Kui 1880-ndate aa. lõpul ägestus slavofiilide kallaletung Baltimail kehtivale erikorrale ning sakslusele, põgenes B. Saksamaale, sest teda ähvardas väljasaatmine Sise-Venemaale. A-st 1890 teotses B. Berliinis, kus suri 19. VI 1893 ukj. — B-i sulest on ilmunud anonüümselt tööd „Fünfzig Jahre russischer Verwaltung in den baltischen Provinzen" (Leipzig, 1883), „Deutsch-protestantische Kämpfe in den Baltischen Provinzen Russlands" (*ibid.*, 1888) jt.

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 35